

Park Rochus

Starosta města Uherské Hradiště Ing. Stanislav Blaha se vyjadřuje k otázkám s tematikou Parku Rochus.

Proč město projektu Park Rochus přikládá takovou důležitost?

U Parku Rochus jde o jeden z největších dlouhodobých projektů, jaké město Uherské Hradiště kdy mělo. Lokalita byla vojenským cvičišťem a byla dlouhodobě neudržovaná. A já osobně za originálním záměrem regenerace jedinečného přírodního prostoru v Uherském Hradišti cítím nejen šanci, ale i povinnost se o toto vzácné území postarat, zachovat je, smysluplně chránit a využívat. Vždyť naše město neoplývá ve svém okolí dostatkem veřejně přístupného, přírodního rekreačního prostoru. Převažuje zemědělská orná půda. A 65 ha vojenského prostoru jsme převzali právě proto, abychom tuto nepříznivou bilanci rekreačního a přírodního zázemí změnili.

Rochus je v Uherském Hradišti už nějakou dobu poměrně citlivým tématem. Proč?

Celou oblast bývalého vojenského cvičiště začalo zastupitelstvo města řešit jako rekreační a oddechové zázemí už v roce 2002 a takto je také definovalo v územním plánu. Od té doby na sebe celý vznik koncepce funkčního využití Rochusu, přípravy projektů i projekty samotné nabalily velké množství polopравd a domněnek, nebo i vyložených lží. Mnohé z nich se, ke škodě věci, dostaly do povědomí veřejnosti, kde přetrvávají.

Jak k tomu došlo?

Aby byly projekty Parku Rochusu schváleny, aby prošly všemi legislativními procesy a zátěžovými testy při posuzování vlivu záměru na životní prostředí, modelovaly se v nich v minulosti také poměrně odvážné a maximální verze provedení. To byl příklad třeba muzea v přírodě, které je navrhováno na samém okraji přírodního parku, v kontaktu s Mařatskými vinohrady a zaujímá jen zlomek celkové rozlohy, tedy jen 1/13. Před lety se opravdu pracovalo s představou až desítek nejruznějších objektů. To byl ale výsledek etnografických a stavebně historických průzkumů zanikajících a existenčně ohrožených stavení na Uherskohradištsku, nikoliv faktický záměr všechny je do našeho parku najednou přenést. Realita je tedy úplně opačná, aktuálně se pracuje s variantou 3 - 5 expozičních stavení!

Prapůvodní myšlenky zahrnující už zmíněné maximalistické verze byly pak opakovaně zneužívány odpůrci projektu, kteří, mnohdy možná i záměrně, mátlí veřejnost řečmi o plánované bujné výstavbě na Rochusu.

Ještě jednou zdůrazňuji, že na kopci Rochus se neuskuteční výstavba žádného megalomanského projektu, nebudou tam stát vily vlivných VIP osob, jak jsme už dokonce slyšeli, nebude tam stát hotel s parkovišti, ani tam nevyrostou nová vesnice, ke které budou proudit řady motorových vozidel.

Co tam tedy bude?

Nechci, aby to znělo lacině, ale bude tam příroda a ještě jednou příroda. Jenom ji nemůžeme nechat ladem, jak by si možná někteří lidé přáli. Výjimečnost a vzácnost území by prakticky přišly vniveč. My chceme neudržovanou lokalitu upravit, podtrhnout význam tohoto ekologického území, ochraňovat vzácnou faunu a floru, ale také podpořit osvětu a vzdělávací aktivity. Na Rochusu se vysazují původní dřeviny, což už se zčásti podařilo, jsou zakládány vycházkové aleje. Území má také svůj významný liturgický aspekt. A jak již jsem zmínil, v okrajové části pak má vzniknout malé, zdůrazňuji malé muzeum v přírodě, sestávající z několika historických staveb a související infrastruktury. Dále by zde měl být menší přírodní amfiteátr - zázemí pro folklorní kulturní pořady.

Kolik budov na Rochusu vyroste a jak budou velké?

Menší hospodářská usedlost, domkářské stavení, stodola, příp. vinohradnická buda, s jednou vstupní budovou, ve které bude pokladna s prodejnou drobných suvenýrů - tradičních řemeslných výrobků, místnost pro průvodce a nezbytné sociální zařízení pro návštěvníky i zaměstnance. Všechny uvedené objekty jsou přízemní, jen domkářské stavení má patrovou komoru a vstupní budova bude mít mírně zvýšené podkroví. Respektují tradiční materiály a při jejich realizaci se počítá s okolními sadovými úpravami - budou tedy obklopeny stromy a další zelení.

Mělo město snahu tyto věci vysvětlit lidem?

S občany jsme mluvili, a to opakovaně a budeme v tom pokračovat. K Rochusu bylo několik veřejných projednávání, na kterých se vše podrobně vysvětlovalo. Nadto byly záměry několikrát předmětem rozhodování zastupitelstva. Bohužel, na veřejná projednávání projektů i na zastupitelstvo přichází zpravidla jen hrstka obyvatel. Ale i pro pár lidí má smysl taková projednávání uskutečnit. K naší škodě se veřejná projednávání projektů Rochus odehrávala v podstatě jako diskuse s několika sveřepými odpůrci, kteří chtěli slyšet všechno, jen ne pravdu, což mělo do jisté míry i politické pozadí.

O projekt se také dlouhodobě zajímají média. Řada informací je tedy průběžně zveřejňována v nich. Připomenu např. několikadílný seriál o projektu, který vycházel v regionálním týdeníku na počátku roku 2014. Řada informací je zveřejněna také na webových stránkách města a na webu pověřeného správce území, který rovněž provozuje vlastní profil na Facebooku (Park Rochus Uherské Hradiště). Tady všude je možné získat aktuální informace o průběhu celého projektu.

Proč nešlo nechat území a přírodu Parku Rochus bez dalšího zásahu?

Lokalita je výjimečná a má své přírodní bohatství, což je podmíněno nutností pravidelné údržby celého území. Organismy, které se zde nacházejí, jsou vázané na mozaikový charakter lokality - luční a keřové segmenty (tzv. sukcesní stádium biotopu, pozn.). Pokud by zde nedocházelo k pravidelné údržbě, travnaté plochy by postupně zarostly náletovými dřevinami a celé území by se začalo pozvolna přeměňovat v les. To by vedlo k vymizení vzácných druhů lučních společenstev, díky kterým je tato lokalita výjimečná. Pravidelná údržba také zabrání šíření invazních druhů rostlin, které se zde nacházejí a které vážně ohrožují druhy chráněné.

Údržba a správa tak rozsáhlého přírodního parku vyžaduje alespoň základní technické, zahradnické a správní zázemí. To bude umístěno v dostupném místě na okraji parku v rámci muzea v přírodě.

Co přesně se staví na Rochusu teď?

Celá věc je nyní rozdělena na tři etapy, tři samostatné projekty. V současné době se věnujeme projektu "Zpřístupnění bývalého vojenského cvičikového prostoru Rochus v Uherském Hradišti", kde je investorem město. Navazujícím je projekt "Přírodní amfiteátr Parku Rochus", investorem jsme také my. U posledního projektu "Expozice lidové architektury - Muzeum v přírodě Rochus" je investorem Park Rochus, o.p.s. Jeho součástí bude také již zmíněný technicko-správní objekt.

Teď se tedy staví příjezdové místní a obslužné cesty, z nichž jedna nás konečně dovede až ke kapli Sv. Rocha, dochází k rozebrání a odstranění staré vysloužilé armádní panelové komunikace k bývalým objektům vojenského areálu, vybudování inženýrských sítí jako jsou veřejné osvětlení, kabel vysokého napětí, dešťové kanalizace, včetně dvou retenčních nádrží a sadové úpravy. Probíhají také práce na rekonstrukci cesty, která byla z rozbitých a nevzhledných panelů.

Co už město pro celou lokalitu udělalo?

Revitalizace začala v roce 2009 za účelem ochrany motýla bourovce trnkového, zásahy spočívaly v redukcii náletových dřevin. Ve stejném roce město zrekonstruovalo krajinnou dominantu a středobod celého parku - kapli Sv. Rocha. V následujícím roce město založilo obecně prospěšnou společnost Park Rochus, jejímž posláním je péče o toto rozsáhlé území přírody a koncepční příprava projektů postupné konverze bývalého vojenského cvičiště. Ještě téhož roku zde proběhly první výsadby ovocných dřevin, včetně založení sadu krajových odrůd a expozice místních rostlin.

V roce 2011 byla na ploše 21 ha zahájena pastva ovcí za účelem údržby travnatých porostů a zamezení zarůstání lokality. O rok později v rámci projektu Poznejme přírodní a kulturní krásy sousedů přibyla kamera, která prostor přírodního areálu navenek prezentuje a zároveň přispívá k jeho ochraně a bezpečí. Společnost Park Rochus, o.p.s., v roce 2012 realizovala přenos dřevěné historické stodoly z Břestku, která se stala zázemím pro výukové programy v lokalitě. V roce 2013 pokračovala výsadba naplánovaných dalších stromových alejí. Loňský rok byl pak ve znamení přípravy projektů, díky nimž bude možné plánované investice v lokalitě z výrazné části financovat z dotačních prostředků.

Co by měl podle vás každý občan vědět o Rochusu?

Odhlédneme-li od významu místa jako takového a smyslu záchrany území pro budoucí generace, měli by lidé vědět, že je město financováním projektů na Rochusu nikterak neokrádá, neochuzuje je o peníze na jiné věci. Někdy slyšíme, proč ty peníze raději nedáme na chodníky, opravy cest, pořádek ve městě, služby? Protože to nejde, peníze na Rochus jsou v drtivé většině dotační prostředky, které jsou účelově navázány právě na tento projekt.

Zveřejněno 9. únor 2015, aktualizováno 6. únor 2017, vytištěno 25. září 2023